

29/11/2019

30963

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YETERLİK BELGESİ TEBLİĞİ

Amaç:

Proje Tanıtım Dosyası, Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu ve Proje İlerleme Raporu hazırlayacak kurum ve kuruluşlara ilişkin usul ve esasları düzenlemek.

Kapsam:

Dosya/rapor hazırlayacak kurum/kuruluşlarda aranacak şartlar, başvuruların değerlendirilmesi, ÇED Yeterlik Belgesinin verilmesi, vize edilmesi, askıya alınması, iptali ve denetimi ile ilgili hususlar.

- **Yeterlik Belgesi Tebliği yürürlükten kalktı. (18 Aralık 2009)**

28/11/2019

30963

Tanımlar:

ç) ÇED Gerekli Değildir Kararı: Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Proje hakkında yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucu ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olduğunun belirlenmesi üzerine projenin gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğini belirten Bakanlık kararını,

d) ÇED Raporu: Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin Ek-1 listesinde yer alan veya Bakanlıkça "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gereklidir" kararı verilen bir proje için belirlenen Özel Formata göre hazırlanacak raporu,

g) İDK: Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu inceleme değerlendirme komisyonunu,

ğ) İl Müdürlüğü: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünü,

h) Proje İlerleme Raporu: ÇED Olumlu Kararı alındıktan sonra, komisyonca belirlenen periyotlarda yatırımın başlangıç, inşaat ve işletme sonrasına ilişkin kaydedilen gelişmeleri içeren raporu,

ı) Proje Tanıtım Dosyası (PTD): Seçme Eleme kriterlerine tabi projelere, ÇED uygulamasının gerekli olup olmadığının belirlenmesi amacı ile hazırlanan dosyayı,

i) Proje Personeli: ÇED Yönetmeliği kapsamında sunulan rapor veya dosyalarda, inceleme değerlendirme sürecinde projeye özgü Bakanlık/İl Müdürlüğünce talep edilen mesleğinde en az üç yıl tecrübeli personeli,

28/11/2019

30963

YETERLİK BELGESİ TEBLİĞİ

Başvuruda aranan şartlar:

a) Kamu veya özel sektörde mesleği ile ilgili **en az üç yıl çalışmış, üç adet Raporun hazırlanmasında yer almış** veya **üç adet Raporun İDK' sında görev almış veya üç adet Rapora ait faaliyetin izleme kontrolünde bulunmuş** veya **on beş adet PTD** hazırlanmasında yer almış **bir çevre mühendisini** sürekli olarak istihdam etmeleri,

b) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan meslek grubu haricinde, aşağıda belirtilen meslek gruplarının en az birinden lisans düzeyinde mezun olmuş ve kamu veya özel sektörde mesleği ile ilgili **en az üç yıl çalışmış** ve **üç adet Raporun hazırlanmasında yer almış** veya **üç adet Raporun İDK' sında görev almış** veya **üç adet Rapora ait faaliyetin izleme kontrolünde bulunmuş** veya on beş adet PTD hazırlanmasında yer almış farklı meslek grubundan iki personeli sürekli olarak istihdam etmeleri;

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YETERLİK BELGESİ TEBLİĞİ

Başvuruda aranan şartlar:

a) Kamu veya özel sektörde çevre ile ilgili konularda **en az beş yıl çalışmış** ve **en az yirmi beş PTD/nihai ÇED Raporu hazırlanmasında** veya **en az on İDK toplantısında görev almış** olan **en az iki çevre mühendisini** sürekli olarak istihdam etmeleri,

b) Bu bendin birinci, ikinci ve üçüncü alt bentlerinde belirtilen meslek gruplarından, kamu veya özel sektörde çevre ile ilgili konularda **en az beş yıl çalışmış** ve **en az yirmi beş PTD/nihai ÇED Raporu hazırlanmasında** veya **en az on İDK toplantısında görev almış**, farklı meslek dallarından olmak üzere lisans düzeyinde mezun olmuş **en az iki personeli** sürekli olarak istihdam etmeleri,

YETERLİK BELGESİ TEBLİĞİ

Başvuruda aranan şartlar:

- 1) Mühendislik veya mimarlık fakülteleri mezunları,
  - 2) Fakülte, akademi veya dört yıllık yüksek okul veya fen-edebiyat fakültelerinin; fizik, kimya, matematik, istatistik, biyoloji bölümleri ile ziraat, peyzaj mimarlığı, jeoloji, hidrojeoloji, **zooloji lisans veya mühendislik mezunları**,
  - 3) Fakülte, akademi veya dört yıllık yüksek okulların; arkeoloji, **veteriner hekim**, kamu yönetimi, uluslararası ilişkiler, çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkileri, işletme, ekonomi, maliye, hukuk, iktisat, ekonometri, sosyoloji bölümleri mezunları.
- c) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine göre görevlendirilen personel haricinde, **(a) ve (b) bentlerinde belirtilen meslek dallarından; kamu veya özel sektörde mesleği ile ilgili en az beş yıl çalışmış ve en az on adet ÇED Olumlu/Olumsuz Kararının onayında görev almış veya en az beş adet Raporun hazırlanmasında yer almış veya en az beş adet Raporun İDK' sında görev almış veya en az beş adet Rapora ait faaliyetin izleme kontrolünde bulunmuş bir personeli Rapor koordinatörü olarak ÇED sürecinde görevlendirmeleri**,
- ç) Kurum/kuruluşlar, bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen personelin haricinde, bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde adı geçen meslek gruplarından, fazla personeli mesleki tecrübelerine bakılmaksızın sürekli istihdam edebilir.

28/11/2019

30963

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YETERLİK BELGESİ TEBLİĞİ

Başvuruda aranan şartlar:

- 1) **Çevre Mühendisliği bölümü hariç** olmak üzere mühendislik veya mimarlık fakültelerinden mezun olanlar,
  - 2) Fakülte, akademi veya dört yıllık yüksekokul veya fen-edebiyat fakültelerinin; fizik, kimya, matematik, istatistik, biyoloji bölümleri ile ziraat, peyzaj mimarlığı, jeoloji, hidrojeoloji, **zootekni, veteriner hekim** bölümlerinden lisans düzeyinde mezun olanlar,
  - 3) Fakülte, akademi veya dört yıllık yüksekokulların; arkeoloji, kamu yönetimi, uluslararası ilişkiler, çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkileri, işletme, ekonomi, maliye, hukuk, iktisat, ekonometri, sosyoloji bölümlerinden lisans düzeyinde mezun olanlar,
- c) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine göre görevlendirilen personel haricinde, bu maddenin birinci fıkrasının (a) veya (b) bendi kapsamında en az üç yıl çalışmış ve bu bentlerden herhangi birinde en az beş adet nihai ÇED Raporu hazırlanmasında veya on adet İDK toplantısında görev almış olan en az bir koordinatörü sürekli olarak istihdam etmeleri zorunludur.
- ç) ÇED Yeterlik Belgesi almak isteyen kurum/kuruluşlar bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen personelin haricinde, bu maddenin birinci fıkrasının (a) veya (b) bendinde belirtilen meslek gruplarından tecrübelerine bakılmaksızın en az bir personeli sürekli olarak istihdam edebilir.

YETERLİK BELGESİ TEBLİĞİ

Madde 6

(1) Yeterlik belgesi almak isteyen kurum/kuruluşlar, unvanlarını, açık adreslerini, **telefon, faks numaralarını ve e-posta adreslerini belirterek aşağıdaki belgelerin asıllarını veya ilgili Resmi kurumlarca onaylanmış örneklerini, başvuru dilekçesi ekinde, kapalı bir zarf içine koymak suretiyle Bakanlığa başvururlar.**

ç) **Kurum/kuruluşu temsile yetkili kişi veya kişilerin en fazla altı ay öncesine ait olmak üzere noter tasdikli ıslak imza sirküleri, Kamu tüzel kişiliğine haiz kuruluşlardan, kurum amiri tarafından yetkili kılındıklarına ilişkin yazı,**

d) Bu Tebliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamında istihdam edilen personelin **diploma örnekleri, çalıştığı yerlerle ilgili belge/belgeler, en fazla altı ay öncesine ait olmak üzere noter tasdikli ıslak imza sirküleri ve üç adet ÇED Raporunu hazırladığına dair belge veya en az üç adet Raporun, İDK' sında görev almış olduğuna dair belge veya en az üç adet Raporun izleme kontrolünde görev aldığına dair belge veya on beş adet PTD hazırlanmasında yer aldığına dair belge, bağlı bulunduğu meslek odasına ait sicil kaydı ve SGK sigortalı işe giriş bildirgesi, devam eden personel için son durumunu gösteren SGK sigortalı hizmet listesi veya ortak ise ortak olduğuna dair belge,**

28/11/2019

30963

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YETERLİK BELGESİ TEBLİĞİ

Madde 6

(1) ÇED Yeterlik Belgesi almak isteyen kurum/kuruluş, ünvan, adres ve iletişim bilgilerini içeren başvuru formu ile elektronik ortamdan başvurur. Başvuru formuna aşağıdaki belgelerin ilgili resmi kurumlarca onaylanmış örnekleri eklenir. Bakanlık belgeleri elektronik ortamdan alır veya ilgililerden sisteme yüklenmesini ister. Başvuruda;

ç) Bu Tebliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamında istihdam edilen personelin mezuniyet belgesi, çevre ile ilgili konularda iş tecrübesini gösterir belge/belgeler, bu Tebliğin 5 inci maddesinin; birinci fıkrasının (a) veya (b) bendinde belirtilen sayıda Nihai ÇED Raporu/PTD/İDK hazırlanmasında görev aldığına dair belge, SGK sigortalı işe giriş bildirgesi veya şirket ortağı ise ortak olduğuna dair belge,

28/11/2019

30963

YETERLİK BELGESİ TEBLİĞİ

Madde 6

- e) **Bu Tebliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında yer alan Rapor koordinatörünün çalıştığı yerlerle ilgili belge/belgeler, diploma örneği, en fazla altı ay öncesine ait olmak üzere noter tasdikli ıslak imza sirküleri ve en az on adet ÇED Olumlu/Olumsuz Kararının onayında görev aldığına dair belge veya beş adet ÇED Raporunu hazırladığına dair belge veya en az beş adet Raporun İDK' sında görev almış olduğuna dair belge veya en az beş adet Raporun izleme kontrolünde görev aldığına dair belge, bağlı bulunduğu meslek odasına ait sicil kaydı ile Rapor koordinatörünün kurum/kuruluşun ortağı veya elemanı olmaması halinde kendisiyle yapılan sözleşme,**
- f) **Kurum/kuruluşun çevre veya ÇED konusunda yaptığı çalışmalara ait belgeler,**
- g) **Mevcut olması halinde Bakanlıktan alınmış, atık su veya hava veya gürültü veya toprak kalitesi ile ilgili laboratuvar yeterlik veya akreditasyon belgesi,**
- ğ) Bakanlık, Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü'nce belirlenen yeterlik belgesi ücretinin yatırıldığına dair belge,

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YETERLİK BELGESİ TEBLİĞİ

Madde 6

- d) **Bu Tebliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında istihdam edilen personelin mezuniyet belgesi, bu Tebliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen tecrübe belgesi ve aynı fıkrada belirtilen sayıda nihai ÇED Raporu/İDK hazırlanmasında görev aldığına dair belge, SGK sigortalı işe giriş bildirgesi veya şirket ortağı ise ortak olduğuna dair belge,**
- e) **Bu Tebliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi kapsamında istihdam edilen personelin mezuniyet belgesi ve SGK sigortalı işe giriş bildirgesi veya şirket ortağı ise ortak olduğuna dair belge,**
- f) **Başvuru bedelinin, Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü hesabına yatırılması, istenir.**

28/11/2019

30963

YETERLİK BELGESİ TEBLİĞİ

Madde 6

(2) Kamu kurumlarından başvuru sırasında bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen belgeler istenmez. Bu kuruluşlarda çalışan personelden bağlı bulunduğu meslek odasına ait sicil kaydı, SGK sigortalı işe giriş bildirgesi, devam eden personel için son durumunu gösteren SGK sigortalı hizmet listesi istenmez. Kamu Kurumlarından bu madde kapsamında istenen belgelerde yetkili kurum onayı yeterlidir.

(3) Bu Tebliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen personelden diplomalarının aslı veya ilgili Resmi Kurumca onaylanmış örnekleri, en fazla altı ay öncesine ait olmak üzere noter tasdikli ıslak imza sirküleri, bağlı bulunduğu meslek odasına ait sicil kaydı ve SGK sigortalı işe giriş bildirgesi, devam eden personel için son durumunu gösteren SGK sigortalı hizmet listesi veya ortak ise ortak olduğuna dair belge istenir.

(4) Bu maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen PTD' ler, PTD' lerin Yeterlik Belgesi Tebliği kapsamına alındığı 1/9/2008 tarihinden itibaren Bakanlık ve İl Çevre ve Orman Müdürlüklerine sunulan projelere ilişkin PTD' leri kapsamaktadır.

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YETERLİK BELGESİ TEBLİĞİ

Madde 6

(2) Kamu kurumlarından başvuru sırasında bu maddenin birinci fıkrasının (ç), (d), (e) ve (f) bendinde belirtilen belgeler istenir. Bakanlık belgeleri elektronik ortamdan alır veya ilgililerden sisteme yüklenmesini ister. Bu kuruluşlarda çalışan personelden SGK sigortalı işe giriş bildirgesi istenmez. Kamu kurumlarından bu madde kapsamında istenen belgelerde kurum onayı yeterlidir.

YETERLİK BELGESİ TEBLİĞİ

Yeterlik belgesinin süresi ve vize edilmesi

MADDE 11 – (1) Yeterlik belgesinin geçerlilik süresi verildiği tarihten itibaren **üç yıldır.**

(2) **Yeterlik belgesi alan kurum/kuruluşlar vize süresi sona ermeden en geç bir ay önce mevcut yeterlik belgesi ve Tebliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), ve (ğ) bentlerinde belirtilen yeni başvuru yılına ait belgeler ile birlikte Bakanlığa başvururlar. Komisyon, bu Tebliğde belirtilen hususları dikkate alarak yapacağı inceleme sonucuna göre yeterlik belgesinin üç yıl süre ile yeniden verilip verilmeyeceğine karar verir.**

(3) **Yeterlik belgesi alan kurum/kuruluşlar belgelerinin vize müracaatında bulunmamaları halinde, yeterlik belgeleri geçersiz sayılır. Bu durumda Tebliğ kapsamında yeniden müracaat etmeleri halinde, müracaatları Komisyonca değerlendirilir.**

28/11/2019

30963

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YETERLİK BELGESİ TEBLİĞİ

ÇED yeterlik belgesi süresi, vize edilmesi ve belgedeki değişiklikler

MADDE 11 – (1) ÇED Yeterlik Belgesinin geçerlilik süresi verildiği tarihten itibaren **dört yıldır.**

(2) Vize işlemleri için, mevcut ÇED Yeterlik Belgesinin geçerlik süresinin bitiminden en az otuz gün öncesinden, bu Tebliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (f) bentlerinde belirtilen yeni başvuru yılına ait belgeler ile birlikte Bakanlığa başvurulması ve Tebliğin 5 inci maddesinde belirtilen şartların sağlanması gereklidir. Vize başvurusunun, belgenin geçerlik süresinin son otuz günü içerisinde yapılması durumunda vize bedeli; ÇED Yeterlik Başvurusu belge bedelinin % 50 fazlasıyla alınır.

(3) Belgenin geçerlik süresi bitiminden itibaren 60 gün içerisinde vize başvurusu yapılması durumunda; ÇED Yeterlik Belgesi başvurusu belge bedelinin % 100 fazlasıyla alınır.

Bu süre içerisinde başvuru yapanlardan bu Tebliğin 10 uncu maddesinin dördüncü ve beşinci fıkralarındaki süreler aranmaz.

(4) ÇED Yeterlik Belgesine sahip kurum/kuruluşun unvan/adres değişikliği olması durumunda, kurumlarda resmi yazı, kuruluşlarda söz konusu değişikliğin Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanmış olduğuna dair belge ile bu Tebliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen belgeyle birlikte otuz gün içerisinde Bakanlığa başvurusu gerekmektedir. Yeni adres/unvan bilgilerini içerir ÇED Yeterlik Belgesi mevcut vize tarihi esas alınarak Bakanlıkça düzenlenir.

28/11/2019

30963

YETERLİK BELGESİ TEBLİĞİ

Devir, Őube ve temsilcilik

MADDE 12 –

- (1) Yeterlik belgesi hiçbir suretle başkasına kiralanamaz, devredilemez ve satılamaz.
- (2) Yeterlik belgesine sahip kurum/kuruluşların Őube açabilmeleri için yeterlik belgesi alırken çalıştırmayı taahhüt ettiği personelin dıŐında bu Tebliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendinde belirtilen koŐulları taşıyan en az iki personeli Őubelerinde sürekli olarak istihdam etmeleri ve Őubenin Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanması gerekmektedir. Bunun dıŐında temsilcilik verilemez.

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YETERLİK BELGESİ TEBLİĞİ

Őube, devir, temsilcilik ve irtibat bürosu

MADDE 12 –

- (1) ÇED Yeterlik Belgesine sahip kurum/kuruluşların Őube açabilmeleri için ÇED Yeterlik Belgesi alırken çalıştırmayı taahhüt ettiği personelin dıŐında bu Tebliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen koŐulları taşıyan en az iki personeli Őubelerinde sürekli olarak istihdam etmeleri ve Őubenin Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanması gerekmektedir.
- (2) ÇED Yeterlik Belgesi; herhangi bir kurum/kuruluşa, kişi ya da kişilere kiralanamaz, devredilemez, kullanımına izin verilemez, satılamaz.
- (3) ÇED Yeterlik Belgesine sahip kurum/kuruluşlar, ÇED Yeterlik Belgesi almamıŐ Őube üzerinden, Tebliğe konu faaliyetleri yürütemez, temsilcilik ve irtibat bürosu açamaz.

28/11/2019

30963

YETERLİK BELGESİ TEBLİĞİ

Önceki yeterlik belgelerinin geçerlik süreleri

GEÇİCİ MADDE 1 –

(1) **Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce 24/2/2004 tarihli ve 25383 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yeterlik Belgesi Tebliği ve 8/8/2008 tarihli ve 26961 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yeterlik Belgesi Tebliği’ne istinaden yeterlik belgesi alan kurum/kuruluşların yeterlik belgeleri belirtilen vize süreleri içerisinde geçerlidir. Vize süresi sonunda yeniden müracaat etmeleri halinde bu Tebliğ hükümleri uygulanır.**

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YETERLİK BELGESİ TEBLİĞİ

Önceki yeterlik belgelerinin geçerlik süreleri

GEÇİCİ MADDE 1 –

(1) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce Yeterlik Belgesi olarak faaliyet gösteren kurum/kuruluşlar asgari yeterlik personeli şartını vize süresi sonuna kadar sağlamakla yükümlüdür. Yeni vize başvurusunda bu Tebliğ hükümleri dikkate alınır.

(2) Yeterlik Belgesi almış kurum/kuruluşların bu Tebliğin yayımlandığı tarihte hali hazırda bulunan ceza puanları aynı şekilde sisteme aktarılır.

(3) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce, Yeterlik Belgesi Tebliği uyarınca, Yeterlik Belgesine sahip kurum/kuruluşlarda çalışması iki yıl süre ile yasaklanan personel müracaat etmeleri halinde bu Tebliğ hükümlerine göre yeniden değerlendirilir.

(4) Bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren vize süresi bitim tarihine bir aydan daha az süresi kalan kurum/kuruluşlara başvurmaları halinde bu Tebliğde belirtilen asgari personel şartlarını sağlayabilmeleri için ilave 60 gün süre verilir.

(5) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce Yeterlik Belgesi Tebliğinin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentleri kapsamında görev almış olan personelin Tebliğ kapsamında kazanılmış hakları saklıdır.

29/11/2019

30963

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YETERLİK BELGESİ TEBLİĞİ

Bilgiler

- Tebliğ kapsamında görevli personeller ÇED Yeterlik Belgesi alan diğer kurum/kuruluşlarda görev alamayacaklar.
- ÇED Yeterlik Belgelerinin geçerlilik süresi 4 yıl
- Mevcut durumda yeterlilik belgesi bulunan kurum ve kuruluşlar vize sürelerinin sonuna kadar çevresel etki değerlendirmesi yeterlik belgesi tebliğinde yer alan personellerinin istihdamından sorumludur.
- Vize süresi bitimine bir aydan az kalan kurum ve kuruluşlara başvurmaları halinde asgari personel şartlarını sağlayabilmeleri için ilave 60 gün süre verilecek.
- Tebliğin yürürlüğe girmesinden önce ilgili kurum/kuruluşlarda çalışmaları iki yıl boyunca yasaklanan personellerin tekrar müracaat etmeleri halinde başvuruları yeni tebliğe göre değerlendirilecek.
- Çevresel Etki Değerlendirmesi Yeterlik Belgesi alan kurum veya kuruluşun, vize süresi içerisinde ceza puanının 100'e ulaşması durumunda 180 gün süreyle belgesi askıya alınacak.

28/11/2019

30963

- Yeterlik belgesi; herhangi bir kurum veya kuruluşa, kişi ya da kişilere kiralanamayacak, devredilemeyecek, kullanımına izin verilmeyecek veya satılamayacak.